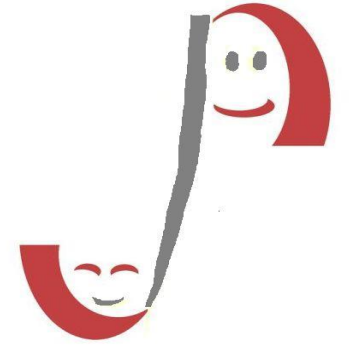




ESPOO
ESBO



NUORTEN VÄKIVALTAISEN KÄYTTÄYTYMISEN ENNALTAEHKÄISEMINEN PERUSKOULUSSA

2.5.2018 Taru Vihersaari & Veera Nieminen, Juvanpuiston koulu

KÄSITTEET

Väkivalta = moniulotteinen ilmiö,
tarkoitetaan yleensä toiseen
kohdistuvaa tahallista fyysistä
väkivaltaa

Väkivaltainen ekstremismi = viittaa
ennen kaikkea toimintatapaan, eli
radikaalien näkemysten ajamiseen
väkivallan keinoin

KAKSI ERILAISTA VÄKIVALTAISEN KÄYTTÄYTYMISEN MUOTOA

REAKTIIVINEN

- Henkilö menettää itsehallintansa, koska todellinen tai väärinymmärretty tilanne ylittää hänen voimavaransa ja hallintakykynsä

VÄLINEELLINEN

- Henkilö käyttää tahallaan/harkitusti väkivaltaa/kiusaamista saavuttaakseen jotain (Lapsilla harvinaista!)

TEEMAAN
LIITTYVÄT
HAASTEET
YHTEISKUNNASSA

Eriarvoistuva yhteiskunta – sosioekonominen
eriarvoistuminen

Syrjäytyminen

Lähi-idän kriisi (sunnit & shiit)

Maahanmuutto - väestön liikkuminen

Informaatioyhteiskunta



VÄKIVALTAISTEN ÄÄRIRYHMIEN TOIMINTA SUOMESSA

- Väkivaltainen äärioikeisto
- Väkivaltainen ääriyhteisö
- Jihadismi
- Yksinäiset sudet

VÄKIVALTAISUUDEN ILMENEMINEN SUOMESSA NUORTEN KESKUUDESSA

- Väkipalta kestoteema mediassa
- Kansainvälisesti verrattuna Suomessa nuorten vakava väkipalta harvinaista
- Vakavien väkivallan tekojen määrä laskeut kaikissa ikäryhmissä
- Väkipaltaisella käytöksellä vahva yhteys syrjäytymiskehitykseen



AIKAISEMPIIN
ELÄMÄNVAIHEISIIN
LIITTYVÄT
RISKITEKIJÄT

- Aikaisempi väkivaltainen käyttäytyminen
- Heikko koulumenestys
- Kodin merkittävät psykososiaaliset ongelmat



SOSIAALISET JA
TILANNESIDON
NAISET
RISKITEKIJÄT

- Epäsosiaalinen kaveripiiri
- Kaveripiirin hyljeksimäksi joutuminen
- Stressi ja heikot keinot sen käsittelyyn
- Sosiaalisen tuen puute
- Epävaka elinympäristö (koti ja koulu)



YKSILÖÖN LIITTYVÄT RISKITEKIJÄT

- Negatiiviset asenteet
- Riskinotto ja impulsiivisuus
- Päihteidenkäyttö
- Vaikeus kokea empatiaa tai katumusta (!)
- Tarkkaavuuden ongelmat
- Haluttomuus ottaa apua vastaan
- Vähäinen mielenkiinto ja sitoutuminen kouluun

MITEN ENNALTAEHKÄISTÄ VÄKIVALTAISTA KÄYTTÄYTYMISTÄ KOULUYHTEISÖSSÄ?

Selkeät, johdonmukaiset ja ennakoitavat rajat/seuraamukset

Demokraattinen koulukulttuuri – osallistaminen

Enemmän tietoa ja keskustelukulttuuria tue aikuisten välille kasvatukseen liittyen, vähemmän oikeassa oloa ja yksin suorittamista

Oppilashuollon palveluihin ohjaaminen:nimetön konsultointi

NUOREN
KOHTAAMINEN
VÄKIVALTA
EHKÄISEVÄSTI

Myönteisen vuorovaikutuksen tukeminen –
keskusteluavauksia ei tyrmätä, huomataan vahvuudet,
kohdellaan arvostavasti

Tunnetaitojen opettaminen – arjen kohtaamisissa,
erityisinä oppitunteina

Nuoren kehitystehtävien tuntemus

Keskustelukulttuurin lisääminen aikuisten ja nuorten
välille

Asioiden aktiivinen puheeksi ottaminen oppilaan
kanssa

KESKUSTELU NUORTEN KANSSA HAASTAVISTA AIHEISTA

- Ole kiinnostunut siitä mitä nuoret ajattelevat ja esitä vilpittömiä kysymyksiä
- Kannusta oppilaita kertomaan mielipiteensä
- Kuuntele: pidä huoli, että nuoret puhuvat enemmän kuin sinä itse
- Anna nuorten perustella mielipiteensä, esitä lisäkysymyksiä - älä tyrmää
- Pidä huoli, että kaikki haluavat saavat puhua - ketään ei saa pakottaa esittämään mielipidettään
- Osoita rajat – kaikki asiallinen ja perusteltu keskustelu on sallittua
- Tutkaile omia epävarmuusalueitasi ja ennakkoluulojasi: *Mistä asioista mielelläsi puhut? Mitä asioita jätä mielelläsi käsittelemättä? Onko sinun helppo keskustella oppilaan kanssa tasavertaisesti?*

VIHAISEN NUOREN KOHTAAMINEN

- *Kuuntele* - Mitä asiaa suuttuneella on? Anna hänen kertoa, kuuntele aktiivisesti. Tarvittaessa ohjaa rauhalliseen tilaan, pois yleisön edestä. Suhtaudu asiallisesti kiihtyneeseen. Älä keskeytä, älä puutu epäoikeudenmukaisiin syytöksiin
- *Kiitä* - Anna tunnustusta. Kiitä vähintäänkin siitä, että hän kertoo sinulle suuttumuksestaan
- *Pahoittele* - Myönnä ja pahoittele jotain. Myönnä, jos olet tehnyt virheen. Älä puolustaudu vielä, vaan tarvittaessa vasta kun tilanne on rauhallinen
- *Sovi* – Asiaa ei saa jättää kesken tai viemättä loppuun. Ehdota ratkaisua tai ainakin uutta tapaamista

NUOREN KOHTAAMINEN TILANTEESSA, JOSSA (MAHDOLLINEN) VÄKIVALLAN UHKA

- Oman turvallisuuden takaaminen ennakoiden (vahvistukseksi toinen aikuinen, uloskäynnin tiedostaminen)
- Itsensä rauhoittaminen – rauhallinen kehonkieli, kiinnitä huomiota ilmeisiisi ja äänensävyyn
- Puhu selkein, lyhyin lausein
- Säilytä luonnollinen katsekontakti (älä tuijota)
- Uhkailun ja vastaväittelyn välttäminen
- Anna ja osoita ymmärrystä
- Pyri olemaan fyysisesti samalla tasolla nuoren kanssa (jos hän istuu, sinä istut)
- Nuoren vakuuttaminen siitä, että löydätte yhdessä tilanteeseen ratkaisun (olette "samalla puolella")

"SIIHEN, MITÄ EI NÄHDÄ TAI PIDETÄ
TÄRKEÄNÄ EI REAGOIDA. SE, MITÄ
NÄHDÄÄN MAHDOLLISTAA VÄLIINTULON JA
MUUTOKSEN."

- Minna Rytönen -

LÄHTEET

- Bartel, P., Borum, R. & Forth, A. 2005. Strukturoitu nuoruuskäisen väkivaltaisuuden arviointimenetelmä. Verkkojulkaisu: file:///C:/Users/Omistaja/Downloads/2005_7.pdf
- Kaltiala-Heino, R. 2011. Aggressio-ongelmaisen nuoren kohtaaminen. Verkkojulkaisu: <https://hameenpiiri.mll.fi/@Bin/204337/Aggr%20nuoren%20kohtaaminen%20%5BYhteensopivuustila%5D.pdf>
- Malkki, Leena i.a. Radikalisoituminen ilmiönä. Luentodiat: Väkivaltainen radikalisoituminen, Helsingin yliopisto.
- Rytönen; Minna 2014. Nuorten vakava väkivalta ja sosioemotionaalinen terveys. Verkkojulkaisu: <https://journal.fi/sla/article/view/41369/10565>
- Savolainen, T. 2012. Haastava nuori ja koulunkäynti. Verkkojulkaisu: http://kalliomaa.net/opas_haastava_2012.pdf
- Pixabay-kuvapankki: <https://pixabay.com/>